

Újabb lehetőségek a városfásításban

Dr. Ifju Zoltán

MA A HOLNAPÉRT

A növényzet szerepe a városokban:

1. Oxigént termel, széndioxidot köt le
2. Szennyező anyagok lekötése
3. Klímajavítás
4. Zaj elleni védelem
5. Véd a rázkódás, rezgés ellen
6. Védi a talajt
7. Védi a műtárgyakat
8. Elősegíti a rekreációt (újjáteremtést)

1. Asszimiláció

A lombfelület nagyságától függ az oxigéntermelés és a széndioxid lekötés

	1 levél cm ²	1m ² -ben levél db	1m ³ -ben levél db	1m ³ -ben levél felület m ²
Acer campestre	48	208	1040	5
Platanus acerif.	216	46	180	3,8

Asszimiláló felület Tilia tomentosánál

20 éves fa 8,5m³ lombtérfogat ; 5kg Co₂-t köt le ; 5,5kg O₂-t termel
60 éves fa 130m³ ; 76kg ; 84kg

2. Szennyező anyagok lekötése:

- A levélzet szűrőként működik (porszem+nehézfémek a levélen megülepednek)
- Esővíz lemossa, a szűrő újra üzemképes
- Kapacitása a szennyező forrás távolságától függ
- Az út menti fasorok nagy jelentőséggel bírnak
- 1 lombm³ levélfelület 4,5kg szilárd és légnemű szennyezőanyagot szűr ki a vegetációban
- Egy 50 éves fa 405kg szennyezést szűr ki

3. Klímajavítás

- A párolgás hűti e levegőt, növeli a páratartalmat
- Ahol fa van a relatív páratartalom 5-6%-al nő
- A relatív páratartalom (60-70% komfortos) a zöldfelület arányával azonos mértékben csökken , nő a levegő hőmérséklete – légaszály jön létre
- Egy lomb m³ 47liter vizet párologtat el egy vegetációban
- Egy 50 éves fa produktuma 4,2m³, javítja a mikro -és mezoklímát
- Az árnyékhatás sem elhanyagolható

4. Zaj elleni védelem

- A kétszintes növényfal (cserje, fa) jobban véd mint az épített fal
- A levelek közötti légréteg szigetel, a levelek rugalmas ellenállása hangtompító
- A zajvédő képesség függ a növényfal szélességétől
- A cserjeszint elsődleges védelmet nyújt a kipufogógázok ellen

5. Véd a rázkódás ,rezgés

- A forgalom rezgéssel, rázkódással jár
- Az utak menti fák a burkolat folyamatosságát megszakítva a rezgést csökkentik, védik az épületeket

6.Védi a termőtalajt

A termőtalaj védelme és vízháztartásának védelme is megkívánja a növényzetet

7. Védi a műtárgyakat

- A városban fasorral szegélyezett utcákban a légmozgás 20-30%-al mérséklődik
- Az időjárás viszontagságai ellen is (szél, hó) védelmet nyújt a növényzet (utak, felüljárók, épületek)

8. Elősegíti a rekreációt

- A zöldfelület megnyugtat, a lombok zizegése, a virág, pázsit illata- néhány óra a növények között - szellemileg, fizikailag felfrissít

- A városokban a növényzet jelenti az utolsó kapcsolatot a természettel, pótolhatatlan eszköz a halmozottan jelentkező városi hatásokkal szemben
- Növényekkel lehet humanizálni a beton építményeket és tetőkertekkel a kockaházak egyhangúságát
- A faj, fajtakiválasztás hosszú távú, nagy odafigyelést, szakértelmet kívánó feladat
- A városi fasor életképességi határa 70 év, külterületi fasor 90 év

A FAJTAVÁLASZTÁS SZEPMONTJAI

- A KÁRPÁT-MÉDENCE TERMÉSZETES NÖVÉNYZETÉT A FÖLDTÖRTÉNETI ESEMÉNYEK, ÉGHAJLAT, DOMBORZAT, TALAJVISZONYOK, VÍZRENDSZER ALAKÍTOTTA KI
- HAZAI FAJSZÁM ÉS TAXON KEVESEBB MINT A HASONLÓ SZÉLESÉGI FOKOKON (KELET-ÁZSIA,AMERIKA)
- A MAGYAR NÖVÉNYÁLLOMÁNY GENETIKAILAG KIVÁLÓ (TŰRŐKÉPESSÉG, ALKALMAZKODÓKÉPESSÉG)
 - KEVÉS CSAPADÉK
 - SZÉLSŐSÉGES HŐMÉRSÉKLET
 - DÖNTŐEN MESZES TALAJ
 - LÉGSZÁRAZSÁG

-AZ ADOTTSÁGOK HATÁRT SZABNAK A
NÖVÉNYFELHASZNÁLÁSBAN IS

-FIGYELEMBE KELL VENNI MAGYARORSZÁG
ÖKOLÓGIAI VISZONYAIT ÉPPÚGY MINT A NÖVÉNY
ÖKOLÓGIAI IGÉNYÉT

GYAKRAN ELFELEJTJÜK HOL VAN MAGYARORSZÁG!

-AZ EREDETI VEGETÁCIÓ SZÁMOS MEGSZÍVLELENDŐ
TANULSÁGGAL SZOLGÁL

-EHHEZ KELL MEGKERESNI A MEGFELELŐ FAJOKAT,
FAJTÁKAT

IRÁNYZATOK:

1. CSAK ŐSHONOS NÖVÉNYEK ALKALMAZÁSA
– A HAZAI FLÓRA ELEMEIT KELL TERJESZTENI, SZELEKTÁLNI
-MI ŐSHONOS, MI NEM?
(AKÁC 18. SZÁZAD, 200 éves PLATÁNOK, TILIA CORDATA SAVARIA...STB.)
2. KÜLFÖLDI FAJTÁK HONOSÍTÁSA, KIPRÓBÁLÁSA, A MAGYAR ANYAG SZELEKCIÓJA- MAJD KIVÁLASZTANI MELYIK A LEGMEGFELELŐBB
ÖKOLÓGIAILAG, ESZTÉTIKAILAG
3. A KEDVEZŐTLEN KÖRNYEZETI VÁLTOZÁSOK MIATT (FELMELEGEDÉS, LÉGSZENNYEZÉS, NEHÉZFÉMEK, SZÁRAZSÁG, CSÖKKENŐ TALAJVÍZSZINT...STB.) OLYAN HAZAI ÉS EGZÓTÁK KIVÁLASZTÁSA, MELYEK A JÖVŐBEN IS SIKERREL TARTHATÓAK MEG (ESETLEG KISEBB ESZTÉTIKAI ÉRTÉKŰEK)

A FAJTAVÁLASZTÁS SZEMPONTJAI:

A felhasználás helye:

- Fasor
- Park
- Parkoló
- Tetőkert
- Magánkert
- Autópálya
- Játsszótér

A felhasználás helye szerint speciális szempontokat is figyelembe kell venni. (pl.: extrém kitettségű parkoló)

A FAJTAVÁLASZTÁS SZEMPONTJAI:

- változatos koronaforma, koronaméret, magas díszítőérték, színes lomb
- hosszú lombtartóképesség
- levél fényes, bőrszerű, változatos alakú
- ne hozzon termést vagy a termés kicsi, apró legyen vagy díszítsen
- átmenő sudarat neveljen, egyenesen, gyorsan növekedjen
- tűrje a légszennyezést, sugárzó hőt, szárazságot, sózást, nehézfémeket
- betegségellenálló legyen
- kevés fitotechnikai munkát igényeljen
- megújuló, regenerálódó képessége kiváló legyen
- virágpora kevés legyen és ne legyen allergén

A világon nincs olyan fajta, ami a fentieknek maradéktalanul megfelelne!

Olyanokat kell választani ami a felhasználó legtöbb elvárásának megfelel.

A FAJTAVÁLASZTÁS SZEMPONTJAI:

- változatos koronaforma

A FAJTAVÁLASZTÁS SZEMPONTJAI:

- - magas díszítőérték

A FAJTAVÁLASZTÁS SZEMPONTJAI:

- hosszú lombtartókéesség

A FAJTAVÁLASZTÁS SZEMPONTJAI:

- levél fényes, bőrszerű, változatos alakú

A FAJTAVÁLASZTÁS SZEMPONTJAI:

- ne hozzon termést vagy a termés kicsi, apró legyen vagy díszítsen

A FAJTAVÁLASZTÁS SZEMPONTJAI:

- betegségellenálló legyen

A FAJTAVÁLASZTÁS SZEMPONTJAI:

- kevés fitotechnikai munkát igényeljen

A FAJTAVÁLASZTÁS SZEMPONTJAI:

- megújuló, regenerálódó képessége kiváló legyen

A FAJTAVÁLASZTÁS SZEMPONTJAI:

- virágpora kevés legyen és ne legyen allergén

Nem mindig a felhasználók által legismertebb és legkeresettebb fajta rendelkezik a legkedvezőbb tulajdonságokkal!

TILIA SZENT ISTVÁN

TILIA CORDATA GREENSPIRE

ACER CAMPESTRE

QUEEN ELISABETH

RED SHINE

ROYAL RUBY

ZENTAI

ACER PLATANOIDES

FARLAKE'S GREEN és AUTUMN BLAZE

AUTUMN BLAZE

EMERALD QUEEN

ACER PLATANOIDES

FAIRVIEW

FARLAKE'S GREEN

SUPERFORM

ACER PLATANOIDES

EMERALD LUSTRE

AUTUMN BLAZE

FARLAKE'S GREEN és AUTUMN BLAZE

ACER RUBRUM

JEFFER'S RED

AMSTRONG

CELTIS OCCIDENTALIS

CIRPI

GLOBOSA

CELTIS OCCIDENTALIS

GLOBOSA

CIRPI

MAGNIFICA

CRATAEGUS

MONOZYNA DUNAKANYAR

LAVALLEI CARRIERII

MORDENENSIS TOBA

VIRIDIS WINTER KING

LAEVIGATA NAGYBOGYÓS

PINNATIFIDA TAHI

FRAXINUS ANGUSTIFOLIA

RAYWOOD

TAHI

FRAXINUS AMERICANA

PURPLE TAHI

AUTUMN PURPLE

FRAXINUS EXCELSIOR

GEESINK

WESTHOF'S GLORIE

KŐRISELHALÁS (CHALARA FRAXINEA)

ÉRZÉKENY : FRAXINUS EXCELSIOR WESTHOF'S GLORIE, ALTHENA
ANGUSTIFOLIA RAYWOOD

ELLENÁLLÓ: FRAXINUS ORNUS, PENNSYLVANICA

FRAXINUS ORNUS

MECSEK

PILIS

FRAXINUS PENNSYLVANICA URBANITE

GINKGO BILOBA

LAKEVIEW

PALO ALTO

MARIKEN

GLOBOSA

MALUS CRATAEGIFOLIA

PLATANUS

BLOODGOOD

COLUMBIA

PALÓC

TAHI OSZLOP

ALPEN'S GLOBE

DIGITATA

PLATANUS OCCIDENTALIS

ALPEN'S GLOBE

TAHI OSZLOP

PYRUS CALLERYANA

CHANTICLEER

CAPITAL

SOPHORA JAPONICA

FASTIGIATA

DOTEANA

REGENT

SORBUS

INCANA

INCANA

AUCUPARIA
OBELISK

TILIA AMERICANA

NOVA

REDMOUND

TILIA CORDATA

SAVARIA

GREENSPIRE

GREEN GLOBE

ROELVO

SAVARIA

GREENSPIRE

KLÓN51

TILIA

SZENT ISTVÁN

PLATYPHYLLOS PANNONIA

TILIA TOMENTOSA

SZELESTE

SILVER GLOBE

ZENTAI OSZLOP

ULMUS

FRONTIER

LOBELL

- CSÖKKENŐ ZÖLDFELÜLET: Miért?
- Kevés a pénz?
- Jól használjuk fel?
- Megfelelő fajt, fajtát választunk?
- Ismerjük az új szelekciókat, tűrőképességét, igényeit?
- Az adott ültetési helyre való az a faj/fajta?
- Ismerjük-e a faj/fajta koronaméretét, gyökérzetét, igényeit...
- Gazdaságos megoldásokat választunk? (20\25 vagy 14\16-ös körméret?)
- Kellően szakszerű megoldásokat alkalmazunk?
- (ültetőközeg, ültetési időpont, metszés-metszés nélkül, öntözés , tápanyagutánpótlás , fitotechnika)
- ad-hoc jellegű ültetések
- Alkalmazott fajta mennyi virágport termel , milyen hosszan virágzik , allergén vagy sem?
- Az egymásra utalt cégek megbecsülik-e a másik munkáját? (Fa-sózás)
- Kert és parképítés szakmai minimumának szükségessége?

Az élhető város megteremtése megkívánja a széles körű együttműködést. Nem elég a jó minőségű faiskolai árú, ugyanis:

- A jó terv
- A megfelelő színvonalú kivitelezés, fenntartás
- A jogalkotás (védett növények, gyomosító növények)
- Finanszírozás
- Kultúrált környezethasználat

Egyaránt feltétele az eredményes munkának. Ha egyikük hibázik, az együttes teljesítmény megy tönkre.

KÖZÖSEN :

MA A HOLNAPÉRT

